

AhChHdi

Ареспубликатә ҳәынҭқарратә усхәарта «Аԥснымедиа»

2023 ии. февраль 16 № 7-8 (21.435)

Аслан Бжъаниеи абизнесуаи реиълара

Мышқәак рапҺхъа АпҺсны
Ахәынҭкарра Ахада Аслан
Бжъания имфап, игент абизнес
знаты алаку хұзыныңуаа рР҃ылара.
АиР҃ылара алагамтаз иалахәыз зе-
гъы минуткәни ғымтрала иргәала-
дыршәеит Ҭырқәтәыла иқалаз
адғылтысыра иахъаны итахаз.

Абизнес знапы алаку рұылапа иалахәын Ақәынтықарра Ахада ихатып, үағ Бадра Гәымба, Жәлар Рейзара Аиҳабы Лаша Ашәба, Апъыза-министр Александ Анқәаб, Жәлар Рейзара адептатцә, аиҳабыра реилазаара алахәылацә аүкә азәырғы. Аип, ылапа аартуа Ақәынтықарра Ахада Аслан Бжъания изағеитеңтабизнес знапы алаку хыныныңа

«Хатыр зқәу асасцәа, акыр иапп-соу атәйлауа! Гәйик-пұсықала сшәйднүхәлоит астол гъежь иалахәу. Агәра ганы сықоуп, шәара шәзы Ап, суса хәрынқарра аиқәырхара, арбәбәара, атәйлахъчара, ҳажәлар, урт рбызшәа, рқыбызкәа, ркультура итышәйнәланы арғиара, ауааппсыра ырғастазаара ахата-бзиара аибтәра азтаарақәа даа-ра акырза шрыңарку.

Шаара алагаламта ду қашәйтойт абарт аздааракәа рызбарағы, иара убас Урыстәйлатәи Афедерациакын аизықазаашъяқәа ырбәйбарағы. Үрт шыққағылоуп агәрбагареи, азинеиқарареи, нақ-ақ аицхыраареи прринципкәа ырда.

Ап,сыны ағиара радыг,халала
акыр шатқанакуа. Ахәйнәтқарра Аха-
да изгәеитеп иихатәи аамтазы
аинвестициақәа ззырхатәу ахыр-
хартқәа ишреиуо атуризм, ало-
гистика, афымцамч, атехнология
өңілкәа, ақытанхамда ухәа убас
егыртгы. Иара убасгы хықәкыла
дазааттылент Ап,сыны зынгы-
п,хынгы ап,сшыаңа атаауда ақа-
тара хықәкы хаданы ишшүткүтәу.
Аип,ыларда амфап,гара хықәкыс
иаман уи иалахәэз абизнес зна-
пы алаку ҳұмынғуаа ргәаанагара
аилкаара. Аип,ыларда иалахәэз зе-
түү ргәаанагарақәа рхәеит Ап,сыны
ағиаразы.

Аип,ыларда ақны иқәгылаз
Ап,сыны Ахала Иусбартта аихабы

аганахъала афинанстә мал дуз-закәа атаххойт. Сара зызбахә сымоу убри ауп, иахъа Урыстәылатәи ахәйнҭ-карра иахнатауа ачхираара азырхара ақәгәйбра рацәак иалымтыр ҝалап. Убри аан, иззәатәуп аколлективтә Мрааташәара аекономикатә санкция бәбәакәа аналанагала аштыашь, Урыстәылатәи ахатә бизнес Алада-Мрааташәаратәи Азиен, Африкеи, егырт аргионкәеи раҳъ аәазышәарақәа зынкыша атыпкәа активла иапшаусит. Абри аганахъала Апсыны ашкагы аинтерес акырза иштыгит.

Цынсыхэ Нанба иазгәеитепт ҳап, хъақа апарт-отелькәеи апартаменткәеи рзы азакәан-апроект адкылара шазгәату. Уи азы аиңылара иалахәыз зегбы ргәаанагарақәа рхәеит, шамахам-зар зегбы иазгәартепт уи даара ишүс бзиоу, Аңсны ағиара акыр ишацхраая, пырыхага шанамтө.

Аипыларға иалахәйз Москватән апсыза диаспора аиҳабы Беслан Агрба изгәеитепт апарт-отелькәен апартаменткәен рзы азакәнапроект адгылара шашто. «Сара ариaproект сахәағшуюйт ө-хырхартқырыла. Ганкы – абизнес знапы алаку иаҳасабала. Еғи аган – Апсыны атәйлауағык, апсыуак, зыпсадғыл бзия избо, иасымша зыуаажелар ирывағыларц әтәхү азәи иаҳасабала. Сара ариaproект адгылара астоит. Сәйи иаанагоит ари ахырхарта даара актуалра змоу акы ауп хә» азгәеитепт Беслан Агрба.

Ахәынтың ахада иакөзар, ихәеит ари ағыза аипылара амғап, гара атахұжытеи акыр-шаатцуаз, уажәшшәрнахыс уи асистематә қашшы шаинуа. Аслан Бжъания абизнес знапы алаку ҳұнынғыа табуп ҳәе реиҳәеит урт иқартдо ацхырааразы. Анағас Ахада иакәаेы ихәеит:

zonra, abiznes asubiektqə eikədýrshaşa amalqəä rymam-zaara uħħa egyyrtgħy. 2022 shy-ķasaz akreditit eiekaara eizaku akreditit makāħan 1, 1 milliard maat ryla išwy-ħħa tħalli ad-didżejja, 5,5 milliard maat šwarteażgħi, akredititkəä rgrana-xħala ad-dənnyiċatati abjkarrat ħwarragħa-zaga shyķaġġix axjt tħalli 22, 29% arttē. Ari daara irraċo. Abas eip̄i, aṭaqgħil-aħħa, qiegħi aktiwa x-ħaraki aad-didżejja, kien iż-żgħix minn-ix-xażżeen. 2022 inar-knyni 2023 shyķaġġiżi aš-kekk iż-żgħix minn-ix-xażżeen. Iż-żgħix minn-ix-xażżeen, iż-żgħix minn-ix-xażżeen. Iż-żgħix minn-ix-xażżeen, iż-żgħix minn-ix-xażżeen.

Хнападкылаафзә арыбзоураны 2021 шықасасы – аибашьра ашътах раңхъяза акәны – хара ихалшеит ахәйнҭкарратә биуцет ашъяқырыгыларазы аплантә қатарбақәа реиҳатәра, 2022 шықасазы ишътаххыз атемпкәа реиқәйрхара маңара акәымкәа, урт рирбәарада ашлеит.

Убас, 2019 шықасазы ахәйнҭкарратә бинчест ахаттын ха-

Іқарратаң биңүңет ахатын хашаалатында 2022 шықасында 5,2 миллиард маат, 2023 шықасында 8,3 миллиард маат.

Лиудмила Гэымба лиубилеи Арьсуа естрада аеңзә

Хатыр зқәу Лиудмила Хығтқәрып-иңхә! Шәареи шәгәккәуцәен ишәз-зеңбашшын ағабзиара һәбәа, аманшәалара, ашәтықакачра, ар-ғиаратә қәғиарақәа».

«Гэык-пүсүкала ишэйдисны-хэалоитшэний билеи. Шэараажеларрыбзиабара шэеап, саштэйт. Шэыг, тэзаараа зегты ажелар ирызкуп, шэырчиарат мэдэвээр - хамгаалалтэй аяар рзычырьгштэй дууп, иара убас арчиареи ажареи ишрээндэйтэй азы имфақатгаогү», – иазгээнтэйт Агысны акультура министр Даур Акаффа Агысны желар раптистка, «Ахыз-Ахыш» аорден аасбатай аасацаара занашью Лиудмила Гэымба 70 шыкса лхыцра иазкны икаандо адныхэалараа.

АИАДИРА
30

Агэымшэара аамт

Аңсны Аңсынцытасылата еибашъра (1992-1993) аан Қындың ақытта раңхъатәни амш азы

1992 шықаса август 14-егырт апхын мшқәа ирылук ауамызт. Аены амра кахха ипхон. Шыбыннатгы иубартә икән амш шыбызиаз. Кындың ақыта анхацә досу рхатे усқәа напы ддиркхъян. Тагалан аαιра иззыпшын, уи ашықәсан зегбы аҳауа рнаалеит, рымхқәагы аңықәреи аеафра бзарыбзаруа итагылан. Абжан-аңеипш, ақыта пытазаара еилашуван. Амала анхацә гәтынчмрак фунцқала иаргәамтцуан, ршьара ианықәкъозгы қалалон. Избан акәзар, Қыртәйлеи Ағсни реизы қазааша зны-зынла аибарххарақәа ркынза инана-гон, ауаажелларатә тагылазаашья тышәнтиналамызт. Ҳажелар зегбы реиыш Қынды бағыт ахна-

зегиңиң, кындығаңы ахба- тағалан қыдала иазыкуү,
зикшөөз, зепотика инадам-

Аҳамта ду

Иналукааша алингвист, кавказдырыфы, Лондонтән ауниверситет апрофессор Ҷъоръ Ҳиуитт И.Г. Папаскыр ихъз зху Амилаттә библиотека ҳамтас иеитеп зеиуа мачу ф-томкны икоу, англыз бызшәала ифу Дуглас Фрешфилд ишәкәй «Кавказ атцаара». Ҷъоръ Ҳиуитт иашиштыз ашәкәфы ахәтакахьала иазгәтоуп:

«Иахъа зыпстазаара иалтхью абизнесмен, амиллионер, атоурыхтцаафы, Аладаттә Кавказ атцаара знапы алакыз, адәнүйәтән аусқәя пыхъаттән Рминистр Аленн ииғиз астата ақынта сара еильскааит уи Шәантәла данатаауз Британиаттән амузеи Акралтә географияттә еилазаареи рыхъзала Местиаттән амузеи ҳамтас ишаңтаз шамахамзар уаха үзара иуыло, рапхъаттән атъжымтта «Кавказ атцаара».

Атъжымтта лыпшаах – Амилаттә библиотекафы

Ашәкәй 1896 шықасы ф-томкны итыжын, уи авторс даман Дуглас Фрешфилд. Ари ауаф иоуп зегыи рапхъаза Кавказтән ашъахаракырақә Ельбрис Ушбен рхалара зылшаз. Сара Местиа ағынтараан санаааз, усқан амузеи адиректорс иказ Циала Чартолиани арт ашәкәкәа сыйблала рбари рыхкрай рзы азин сылтарц слыхәеит. Сара усқан гәнәнла, мышкы зны абри еицирдигура ашәкәй ахъырхықә раахәара хымпада исылсыршароуп хәа исызбенит. Шықаскәак рофынцка зыхәпса санааиртә икоу ари атъжымтта лыпшаах аекземплиар ахъыртиу сашыклашун.

Атъихәтәни арт ашәкәкәа Дербишир ақалак афы икоу, аихарак альпинизм атема ала аус зуа онлайн-адәкъян афы иаасхәеит. Истахыз ашәкәкәа раахәара ахъыршаз сгэргъара хәа амамызт. Сыпшемапхәйис Зайреи сареи даеа екземплиар ахәнан Аңсны Амилаттә библиотека ҳамтас иахтарц ҳазбенит. Аффаттән атом афы икоуп ахы, уи иахзуп «Аңсны азаттара» («Оди-

Аншбен Милана Бытәба-Аншбен. Заирагы саргы ари зеиуа мачу атъжымтта Аңсны Амилаттә библиотека гәхәара дула ҳамтас ишаҳто азгәастарц стахуп.

И.Г. Папаскыр ихъз зху Амилаттә библиотека аихабы Борис Чолария иажәақәа рыла, англыз ныкәаф инапы итыңыз, шамахамзар үзара иуыимло аекспедициаттә материалкәа рымазаара насыг дууп. Аңсны Амилаттә библиотека иналукааша алингвист ду, кавказтцаафы Ҷъоръ Ҳиуитт икайтаз ахамта шыахәазы, Аңшбакәа Рустами Миланеи уи аагара ахьеиғыраази рзы итабуп хәа рапхәоит.

Адәығбаатгылартағы

Адәығбаатгыларта «Азғыржыя» афы аихамфа шытапкыла аиташақырыгыларазы а у с у р а қ ә а хыркәшахеит. 300 метра рұынза иназо аучасткақәа өба рөғи (аихабетонтә шпалқәа рөғи) арельс-шпалтә еихырш афыц ала ипсаҳхеит. Үбас ала, Аққа-Очамчыра еимаздо ихаду ахырхартта ала мачк ада амбы иалху ашплакәа зегыи аихабетон ала ипсаҳхеит. «Аңсны аихамфы» ишазгәртаз ала, 2022 шықасы иарбоу атпіл ақны 2 км. рұынза иназо аихамфы қәыпсафы аиташақырыгыларта усурақәа мәғанған.

Ареспубликаттә унитарттә наплакы «Аңсны аихамфа» ҳазтоу ашықас азы аушыраттә лшара аизырхаразы иахетоу аусурақәа зегыи рымфағара иацнатоит.

АПСНЫМЕДИА

gazeta-apsny.info
apsnygazeta@mail.ru

ател: +7 (840) 226-15-75 / 226-59-73
атызттып: Аңсны, Ақа ақ., Ажәнба имфа, 9

Агазет аддатла ифым астата ахә аредакция иазшәаом.

Алитератураттә еимадарақәа

АПСУА ШӘҚӘЫФФӘЦӘ РЫРӘИАМҖАҚӘА – КАИР

Аңсныпресс. Каир ихъркәшахеит «Арабтән Ареспублика Египет Евразия ажәларқәа Рассамблена Амшкәа». Иарбаз аусмөлгаттә ахәақәа иртәзаны имфағысит VI Евразиаттә алитератураттә фестиваль «Лиффт-2023». Афестиваль «Лиффт» адунеи афы апстазаара аикәрыхара ахъзала акультуреи апатуеиқәттареи атынчрабзиабареи, амилаттарақәа реимабзиареи, аилибакаареи иазку амодель ғың аптара иадыло ашәкәыфәеи апхәақәеи рдиалог ашъақәгылареи адунеи алитератортә рырәиараттә усеницури рзы иаарту тыпны икоуп.

Атматикаттә литератураттә конкурсттә алдырхәйт 52 тәвла – Евразия, Африка, Латынстан Америка, Еиду Америкаттә Аштатқәа, Израиль, Австралия рұқынтаи автортә. Жәаа делегация рлитератортә Каир икан.

«Гәхәара дула иазгәастарц стахуп зыкъз нагоу алитератураттә усмөлгаттәкәа ишрылахәхаз апсуга шәкәыфәағы. Аңсны Ахәйнәтқарра ахъзала иарбоу аусмөлгаттә афы ицәрыгахеит Енвер Ажыба, Вахтанг Апхазоу, Владимир Делба, Владимир Зантирия, Анатоли Лагелаа, Даур Наңкебиа», – хәа Аңсныпресс акорреспондент диңде азгәеит афорум хатала зхы алаңырхәыз, Аңсны

ашәкәыфәа Рассоциация амаңаныкәгаф Владимир Делба. Афестивальтә усмөлгаттәкәа рыхтак Жәларбжъараттә кайртәи ашәкәытә иармарка астендкәа рөғи имфағысун. Арақа ицәрыгакәттара аиекаақәа астенд афы Аңсны Ахәйнәтқарра асимволика ашъақәырхылар азин қартпейт. Аңснытәи алитератортә активла афестивальқәа «Лиффт» рыхлахәхара иатдоу атқакы ахадара инацшыны иазгәатан Евразия ажәларқәа Рассамблена анапхара тара ахатарнакқаа рыхқылары афы, ахәтакхьала, афестиваль адиректор

– Маргарита Аль лықәгыларағы. Аусмөлгаттә аихшыалакәа рыла, Аңснытәи ашәкәыфәа зегыи алахәылацәа рсертификаттә роуент, урт рахынта хөйк – Владимир Зантирия, Владимир Делба, Даур Наңкебиа «Евразиаттә алитератураттә тақыра афы жәларбжъараттәи аимадара ағиарағы рлагала ду азы» Евразиаттә ажәларқәа Рассамблена амаңаныкәгаф Хада – Андреи Белианинов инапы зтақызыз ағышшараттә шәкәкәа ранашхеит. «Үгәи иамыхәар алшом атқытәнтәи ашықасқәа рзы Аңснытәи алитератортә злахү жәларбжъараттәи алитератураттә усмөлгаттәкәа рхыпхъазареи рығағзареи иаҳыацло.

Абағхатәреи абжыи хааи анеицу

Аестрадаттә шәхәафы, Аңсны Ахәлар рартист, Д.И. Гәлия ихъз зху Ахәйнәтқарраттә премия занашшоу Лиудмила Гәымба ахәәпшщәа дырдыреижеит шыарда түеит. Мшаене ипш, иштылкаа ақазара абзидара лызу. Хынөижеикәа шықәа зхыттыз ашәхәаф, аханате еипш, лнапы алақуп аестрада. Уи еса-аира дагәланахалоит, ларалзы лыпстазаара тақыс иамоу ақазара ауп. Ауағы дызғуаусиғәи анасту, илагала бзия ақаттарағы анилшо, ахәаңшщәа рыбзиабара иеанапситеттәи иеихъзарақәа еихәғы ағаңғырхәара иртоит.

Ашәхәаф, артцағы-ааға Лидумила Хытқаир-иғыха Гәымба А.М. Горки ихъз зхыз Ахәтәи ахәйнәтқарраттә артцағораттә институт афилолгиаттә факультеттә далгейт. Аха аснағы дызхъампүшүз, бзия илбоз аестрада лгәи лыхон. Иреиха аттараиурттағы иғәртәханы Лиудмила ақыбағчыда шлылаз. Убри ақнитә еиуенпшым ахәйлпәзқәа рұны еиуенпшым ашәақәа налығзон Иури Герия иаптиқаз астуденттә рестрадаттә ансамбл далахән. Л. Гәымба авокал-инструменттә

ансамбл «Аңсны – 67» ахъ ахкынагаф днархью. 1967 шықасы уи еиғикааит Аңсны жәларрартист Шамиль Афардан.

Ансамбл апрограмма иалаз еиҳарап апсуга ашәақәа ракәи. Аңсуга композитортә раптамтакәа бағхатәрала иналығзон.

1980-тәи ашықасқәа раан ансамбл «Аңсны-67» пыхъаттәи ССРР ацентртә телехәаңшра адырратарақәа «Ашәа еицаххәап ағызцәа», иара убас «Шире круг» лассы-лассы дрылахәхон. Аспорт-комплекскәа «Динамо», «Олимпииский» рұны Урыстәләтәи ахәаңырцәтәи аестрада Агалаконцертқәа дрылахәхань.

Л. Гәымба абжыи хаа лхоуп, апсуга естрада бзия избо дыхнахеит. Ҷабыргны, уи иналығз ашәа апсуга ахалтойт. Лашәақәа апсуга цәа шрыкәнү лынагзаша иатбубауеит. Илхәо ашәақәа лара лқашшы ианаалоит, лдунеи-хәаңшра изааңғауп, убри азы ақәхап излықәфиогы.

Ансамбл «Аңсны-67» инанагзахъеит шәкыи инареиҳаны ашәақәа. Урт рахыттә ғенжәйкәа алаалеит «Аңсны-67» ахътәи коллекция», уи түжкын

2007 шықаса рзы, апроект авторс дамоуп Л. Гәымба лхаты.

Ашәхәаф аусура ду мәғапылгахъеит ағар рыхнүтқаа бағхатәра злуу ралпшашаразы. Лассы-лассы еиуенпшым ақиуриқәа дырхантәафуп, мамзарғы дрылахәуп. 1988 шықаса рзы ақәзар, Лиудмила Гәымба Витебск имфапысуаз аплиак ашәа жәларбжъараттәи афестиваль далаураетхеит. Уи нахыс Польшақа днархъян аконцерткәа дрылахәнү. Агастролькәа мәғапылгахъеит Германия, Кампучия, Германия-Асоветтәи Кампучия-Асоветтәи еиғизаралаттәи рғәыпшәа рнархъарала, қәғиараплагы дықәғылеит. Зыкымкәа дықәғылахъан Балтика иаптүнү атәлақәа, Азербайжан ухәа пыхъаттәи Асовет Ендигыла еғырт ареспубликақәа рсценәқәа рұны.

Ашәхәараттә қазарағы иаалыр-пшуз аихшыарақәа рзы Лиудмила Гәымба илатәашшоу ахатырттә хъзқәа, хымпәада, дрыпсоуп. Апсуга миляттә қазарағы еиҳау ақәғиарақәа лзыпшызаит.

В. АЖӘАНБА

Ареспубликаттә ҳәйнәтқарраттә усхәарта «Аңсны медиа»

Аредактор хада
инаптыңтақәа назығз
Борис ҚАЦЫИА

Агазет ахә – 20 маат.